

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

Заснована 21 квітня 1927 р.

№43-44
(3505-3506)

25 грудня
2024 р.

Виходить
двічі на місяць

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

З Різдвом Христовим і Новим 2025 роком!

Шановні київські політехніки! Дорогі наші читачі!

Добігає кінця 2024 рік. Ще один рік важкої кривавої війни, яку розв'язала проти України росія. Війни, яка продовжує забирати життя наших кращих співвітчизників, ламати долі й позбавляти здоров'я тисячі людей, робити дітей сиротами. У скорботному списку загиблих за волю і незалежність нашої країни уже понад сто прізвищ київських політехніків – випускників, студентів, працівників, викладачів. Вічна їм пам'ять!

Рік, що минає, був сповнений наполегливої праці, подій, турбот і змін. Але попри складнощі усіх його днів, тижнів і місяців, колектив нашого університету згадуватиме його і з вдячністю. Адже університет не лише продовжував готувати фахівців для нашої держави, але й значно активізував свою роботу задля наближення нашої Перемоги. Понад те, нам вдалося зберегти лідерську позицію в освітньому просторі країни й примножити свої наукові здобутки. Водночас, значно зміцнився і потенціал волонтерського руху КПІ: сьогодні до університету по допомогу звертаються за необхідністю не тільки військовослужбовці, які донедавна навчалися або працювали пліч-о-пліч з нами, а й представники інших частин і підрозділів, які обороняють нашу Батьківщину на всіх напрямках фронту.

Звісно, найпам'ятнішою подією року для КПІ ім. Ігоря Сікорського стали вибори ректора. Вони були непростими, проте максимально прозорими і чесними. Київські політехніки вкотре довели своє вміння гуртуватися, і спільно забезпечили виконання усіх норм зако-

нодавства, обравши нового достойного керманіча університету. При цьому колективу вдалося зберегти вірність багаторічним традиціям КПІ та магістральний курс його розвитку.

На цьому шляху ми вже знайшли нових друзів і партнерів, адже КПІ ім. Ігоря Сікорського впевнено стає одним із головних майданчиків проведення зустрічей та вироблення нових інноваційних рішень для забезпечення впевненого і неухильного поступу до Перемоги й повного відродження всієї нашої країни. Про деякі з цих зустрічей-заходів загальнодержавного рівня "Київський політехнік" писав, про інші ще повідомлятимемо.

Здобутки нашого університету та його підрозділів перераховувати можна довго. Проте для цього потрібні окремі публікації. До того ж, не слід забувати, що вони – це лише етапи на нашому шляху в майбутнє. Яким воно буде – залежить від наполегливості, злагоженості, взаємної підтримки і волі кожного з нас.

Своїми думками ми сьогодні линемо у прийдешній 2025 рік. Плекаймо надії, що він принесе нам омріяну Перемогу і мир. Що, закасавши рукава, ми зможемо взятися за відродження нашої країни і побудову безпечного, справедливого й заможного життя на своїй, Богом даній, землі.

Отож, нехай нинішні Різдвяні та прийдешні Новорічні свята принесуть вам і вашим родинам щастя, здоров'я та лише радісні новини! А це – нові здобутки, добробут і здійснення усіх ваших мрій! Веселого Різдва кожному з вас і щасливого та переможного Нового року!

Ваш "Київський політехнік"

Ще один рекорд волонтерів КПІ

Участь у черговій акції на підтримку Збройних Сил України, яку організував профком студентів КПІ ім. Ігоря Сікорського, взяли волонтери не лише з Київської політехніки, а й з інших київських вишів. Упродовж доби 7-8 грудня в Центрі консолідації студентів учасники акції виготовляли "антени-павуки", подовжені "антени-хлисти" й окопні свічки для потреб ЗСУ. Акцію було приурочено до Дня волонтера. Вона вже стала традиційною – в 2022 і 2023 роках київські політехніки також протягом доби вже досягали рекордних результатів.

Цього року волонтери КПІ встановили рекорд з виготовлення для Сил оборони України виносних "антен-павуків" – усього їх зробили 175 шт. Такі антени значно збільшують радіус прийому-передавання сигналу від рацій. Рекорд зафіксовано в Національному реєстрі рекордів України. Крім цього, руками волонтерів виготовлено 507 "антен-хлестів" і 1150 окопних свічок (на момент написання статті майже все це було вже відправлено до війська).

"По суті, наша акція не була боротьбою за рекорд задля рекорду. Ми намагалися, виходячи з наших можливостей, вчергове надати допомогу військовим ЗСУ, відповідаючи на конкретні запити з фронту, – розповів голова студентського профкому Ігор Степанюк. – Порівняно з минулим роком учасників заходу було менше – близько 70 осіб. Але з урахуванням особливостей технологічного процесу ми й не прагнули того, щоб всі учасники були присутні одночасно, – одна група змінювала іншу. І протягом цілої доби робота не переривалася.

Ця акція потребувала набагато більших ресурсів, ніж попередні. З цим дуже допомогли партнери – Київська міська органі-

зація профспілки працівників освіти і науки України, благодійний фонд Федора Шпиґа та випускник КПІ Максим Шеремет. Також значну суму профком студентів зібрав завдяки проведенню різноманітних заходів і донатам небайдужих студентів. Ми надзвичайно вдячні за цю підтримку. Всі кошти, які ще не було витрачено, підуть на придбання матеріалів для виготовлення нових антен. Також хочемо подякувати технічному партнеру СО "ITS digital LAB", який вже втретє організував пряму трансляцію рекорду".

Кореспондент "КПІ" поспілкувався з однією з волонтерок, яка працювала саме на паянній "антен-павуків", – студенткою з НН ІАТ. Ось що вона розповіла: "Я добре

вмію паяти. До того, як прийшла на цей волонтерський захід, я вже певний час паяла дрони для ЗСУ. Відкривала збирання на деталі для дронів і сама їх паяю – на сьогодні вже збрала близько 200 тисяч грн і відправила 300 дронів нашим військовим. Поки що працюю сама, так би мовити, на колінах, у гуртожитку КПІ. Що привело сюди? Ігор Степанюк, знаючи про моє вміння, запросив мене на акцію зі встановлення рекорду. Сама я з Луганської області. 5 березня я чотирма автомобілями вивезла з дому всю родину. Хочу повернутися і, як тільки можу, допомагати нашим ЗСУ задля майбутньої перемоги над російським агресором".

Володимир Шкільний

АКТУАЛЬНО

Нові партнери – нові можливості

Меморандум про співпрацю КПІ з Об'єднанням організацій роботодавців "Національна асоціація підприємств оборонної промисловості України", що його підписали 9 грудня ректор університету Анатолій Мельниченко та виконавчий директор цієї спілки приватних виробників озброєнь Сергій Гончаров, відкриває нові можливості як для забезпечення якісної підготовки фахівців для оборонно-промислового комплексу держави, так і для спільного проведення дослідно-конструкторських робіт і розробки сучасної техніки для Сил оборони держави.

Співпраця, основні засади якої визначено в документі, буде корисною для обох сторін: університет отримує нових партнерів, зацікавлених у нових кваліфікованих інженерах, і для удосконалення їхньої підготовки готових співпрацювати з освітянами в організації на своїх потужностях навчання майбутніх фахівців за моделлю дуальної освіти, а самі підприємства-члени Асоціації – змогу обирати й залучати до роботи в себе перспективних молодих фахівців, добре знайомих з особливостями і вимогами конкретних виробництв. Понад те, виробничники матимуть і потужну підтримку науковців КПІ в реалізації певних проєктів. Утім, основний наголос в меморандумі було зроблено на розгортанні дуальної освіти з підприємствами, які входять до Асоціації. Адже, як зауважив Анатолій Мельниченко, впровадження в діяльність цих структур змоги брати участь у підготовці інженерів саме для них, дозволить поглибити практикоорієнтованість у навчанні майбутніх фахівців, і, водночас, забезпечити підприємства ОПК кадрами, необхідними для зміцнення обороноздатності нашої держави.

"Це є надзвичайно важливим для розвитку будь-яких підприємств, у тому числі й підприємств ОПК, які входять до складу Асоціації. Ми швидко зростаємо, швидко розвиваємося, швидко переймаємо нові технології, але все це неможливо впроваджувати у життя без фахових працівників, які можуть це підхоплювати, розвивати і забезпечувати впровадження інновацій, – так прокоментував досяг-

Учасники зустрічі

нуті домовленості Сергій Гончаров. – Саме тому ініціатива щодо взаємодії між університетом і учасниками Асоціації є для нас надзвичайно цікавою. І запровадження дуальної освіти, тобто моделі, за якою студент ще під час навчання починає займатися певними практичними роботами на виробничому підприємстві ОПК, дозволяє підготувати студента до подальшого працевлаштування, а підприємству – отримати вже підготовленого фахівця і зменшити період адаптації нового співробітника до виробничого процесу".

При цьому партнерами підприємств Асоціації можуть бути багато факультетів і кафедр КПІ, позаяк спектр діяльності цих підприємств з точки зору промисловості є майже всеохопним. "Сьогодні та лінійка інженерів, яких ми готуємо для галузей, в яких працюють і підприємства Асоціації, є дуже широкою – починаючи від фахівців у галузі електронних комунікацій, мікроелектроніки, системотехніки, матеріалознавства, прикладної механіки до фахівців хімічних технологій та багатьох інших, – зауважив у розмові з представниками ЗМІ після підписання меморандуму Анатолій

Мельниченко. – Насправді, нині ринок виробників високотехнологічних озброєнь і засобів для Сил оборони потребує наших випускників, і ми співпрацюватимемо за усіма напрямками".

Зрозуміло, що угоди про запровадження дуальної освіти з конкретними підрозділами КПІ підписуватимуть самі підприємства – вже після розробки та узгодження навчальних програм і, певна річ, з розумінням того, які саме студенти навчатимуться за певними програмами на певних підприємствах. За оцінками Асоціації, практично всі її члени зацікавлені в налагодженні такої співпраці і єдиним обмежувальним фактором може бути лише те, що деякі з них працюють в інших регіонах країни, однак і це може якось узгоджуватися. Крім того, Асоціація готова співпрацювати і в напрямі започаткування стипендіальних програм для студентів КПІ, що, знов таки, має мотивувати молодь до роботи на підприємствах, які сьогодні працюють на перемогу нашої країни.

Отож потенціал співпраці є дійсно величезним, бо, як розповів Сергій Гончаров, Національна асоціація підприємств оборонної промисловості України є найбільшою в країні асоціацією приватних оборонних підприємств: до її складу нині входять понад 80 підприємств, що працюють практично за повним спектром напрямів діяльності вітчизняного ОПК – це і виробництво та постачання озброєння й боєприпасів як для стрілецької зброї, так і для інших видів озброєнь, і виробництво броньованих транспортних засобів, будь-яких дронів, нових засобів радіоелектронної боротьби, і розробка спеціального програмного забезпечення тощо. При цьому кількість членів цього об'єднання, швидше за все, зростатиме і надалі, а разом з нею збільшуватимуться і можливості для співробітництва.

Дмитро Стефанович

Мета – розвиток національного людського капіталу

П'ятий Міжнародний форум "Людський капітал: Цінність. Якість. Розвиток", який пройшов 12 грудня в смарткритті "CLUST SPACE" Науково-технічної бібліотеки КПІ ім. Ігоря Сікорського, став майданчиком, на якому очільники органів державної влади України, бізнесу, міжнародних організацій, закладів освіти та провідні європейські й національні експерти обговорили одне з важливих питань забезпечення формування та зростання людського капіталу в Україні – забезпечення розвитку Національної системи кваліфікацій, її адаптації до європейських стандартів та інтеграції в загальноєвропейський кваліфікаційний простір.

Довідково: Національна система кваліфікацій – сукупність механізмів правового та інституційного регулювання кваліфікацій працівників з урахуванням потреб ринку праці та можливостей системи освіти та навчання. Метою Національної системи кваліфікацій є формування єдиної, цілісної, відкритої та гнучкої системи кваліфікацій, що охоплюватиме всі рівні кваліфікації і види початкової, середньої, професійно-технічної, вищої, післядипломної освіти і навчання протягом життя.

Захід майже збігся в часі з важливою подією: як повідомив учасникам голова Національного агентства кваліфікацій Юрій Баланюк, за кілька днів до його проведення Уряд прийняв проєкт Закону "Про національну систему кваліфікацій" і передав його на розгляд Верховної Ради України.

"Український народ довів, що наша найбільша сила – це люди. Від наших воїнів на передовій до кожного українця, який опанує нові знання, здобуває нові професії, розвиває свої навички – всі ми спільно будемо майбутнє нашої держави, – наголосив Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук, вітаючи учасників Форуму. – Верховна Рада України робить усе можливе, щоб забезпечити прийняття законодавства і адаптувати нашу систему кваліфікацій до європейських норм та забезпечити розвиток людського капіталу. Ми працюємо над тим, щоб українські заклади освіти отримали більше можливостей для розвитку і стали центрами інновацій, а кожний українець отримав доступ до освіти, яка відповідає вимогам сучасного ринку праці".

Головною метою Форуму було вироблення консолідованих підходів з боку держави та бізнесу до забезпечення розвитку людського капіталу та інтеграції України до європейського кваліфікаційного простору і, відтак, розвитку національної економіки. Важливим інструментом цього є національна система кваліфікацій, що почала активно впроваджуватися з 2022 року, й нині стає невід'ємною частиною завершення підготовки

Учасники Форуму

фахівців різних рівнів для роботи в багатьох галузях. Утім, при її впровадженні слід врахувати, що сьогодні український ринок праці зіткнувся з новими викликами – глобальними й суто національними, що виникли через страшний війну, яка палає на наших теренах, тому надзвичайно важливо адаптувати вітчизняну систему кваліфікацій до сучасних потреб. Понад те, в українських умовах, як підкресливали багато доповідачів, особливої ваги набуває питання забезпечення інклюзії при підготовці, перепідготовці та оцінюванні можливостей та кваліфікації працівників. Важлива місія в цьому загальному русі покладається на заклади освіти, насамперед вищої. Вони не лише можуть стати і вже стають школою підготовки фахівців, але й створюють на своїй базі кваліфікаційні центри за відповідними напрямками.

А. Мельниченко

Довідково: Форум було організовано за ініціативи Національного агентства кваліфікацій за підтримки "Helvetas Ukraine" – українського відділення швейцарської неурядової організації "Helvetas", та в межах угоди між Міністерством внутрішніх справ Чеської Республіки та "Helvetas Ukraine" щодо впровадження проєкту "Підтримка економічного розвитку внутрішньо переміщених осіб та осіб, постраждалих від війни в Україні" у співпраці з Чеською агенцією розвитку.

"Університети є одним із ключових елементів формування людського капіталу, – сказав ректор КПІ Анатолій Мельниченко. – Сьогодні стоїть задача насамперед збереження цього капіталу, але, водночас, і його розвитку. Україна зможе перемогти і забезпечити повосенне відновлення саме завдяки людському капіталу, який залучатиметься і як трудовий ресурс, і як творець нових технологій. Ми розуміємо, що майбутня економіка нашої держави матиме дещо іншу, ніж дотепер, структуру і тут важливо, щоб забезпечення якості освіти, яка зможе конкурувати з європейською, для нас мало бути пріоритетом".

Саме тому програма Форуму охоплювала багато аспектів головної його теми, які було винесено на обговорення окремих сесій: "Євроінтеграція системи кваліфікацій"; "Кваліфікаційні центри: можливості та перспективи"; "Регульовані професії: переваги, застереження, стратегії впровадження"; "Трисвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти" та "Розвиток системи кваліфікацій".

Форум надав новий імпульс до модернізації системи кваліфікацій України у відповідності до вимог ринку праці, зокрема й шляхом ширшого залучення до цього процесу закладів освіти. Водночас, сам факт проведення його у КПІ засвідчив, що наш університет стає одним із флагманів цієї справи серед українських вишів.

Дмитро Стефанович

Голова ВР України Р. Стефанчук вітає учасників Форуму

Першокурсники КПІ - лауреати стипендії Президента України

Щорічно 270 лауреатів стипендії Президента України – школярів та студентів – отримують фінансову винагороду за свої наукові досягнення. Серед них – 150 переможців Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів і 120 переможців Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН. Стипендія започаткована в 2006 році Указом Президента України, і з того часу її лауреатами стали понад 4800 юнаків і дівчат. Цього року стипендіанти отримуватимуть фінансове заохочення за свої досягнення в розмірі 2600 грн на місяць.

27 листопада відбулося урочисте нагородження юних розумників сертифікатами на отримання стипендії Президента України – найвищої відзнаки для талановитої учнівської молоді. Серед сорока чотирьох киян-стипендіатів є і четверо представників Політехнічного ліцею НТУУ

О.Шчербаков

"КПІ". І двох з них – стали першокурсниками КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Олексій Шчербаков – студент НН ПСА, закінчив ліцей із золотою медаллю, при складанні національного мультимедійного тесту отримав по 200 балів з математики й англійської мови. Здобув І місце у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт Малої академії наук України в секції "Прикладна математика" (відділення математики, керівник роботи Наталя Міхєєва).

Анастасія Беркета – студентка ІАТ, переможниця ІІІ етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Малої академії наук України в секції "Аерофізика та космічні дослідження" (відділення інженерії та матеріалознавства, керівники роботи Олег Козленко, Станіслава Ігнатова, Оксана Коваленко). У свої 17 років студентка працює над проектом покращення аеродинамічних властивостей літаків та БПЛА в залежності від форми стабілізатора з модифікованим крилом.

А.Беркета

Дмитро Зеленчук – ліцеїст ІІ-го класу фізико-математичного профілю. В ІІІ-му класу зайняв ІІ місце на Всеукраїнській учнівській олімпіаді з української мови та літератури (викладач Ольга Цюпа).

Арина Хмельюк – ліцеїстка ІІ-го класу математичного профілю, де значну увагу приділяє вивченню інформатики та інформаційних технологій; переможниця Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Малої академії наук України в секції "Екологічно безпечні технології та ресурсозбереження" (відділення інженерії та матеріалознавства, керівники роботи Іван Комаров, Олег Козленко).

На урочистостях пролунало багато теплих слів до лауреатів, їхніх батьків та вчителів. "Я вдячний батькам, які підтримували своїх дітей, були їхньою опорою та вірили в них навіть у найважчі моменти. Також хочу відзначити учителів і наукових керівників – людей, які змогли розглядати потенціал у кожному і допомогли його розкрити. А найголовніше – нашим лауреатам, майбутнім науковцям, дослідникам і лідерам. Саме ці талановиті підлітки стануть тими, хто відбудуватиме нашу країну, зміцнюватиме її і творитиме нову історію України", – зазначив президент МАН Станіслав Довгий. І додав: "Від початку війни школярі більше почали цікавитися історією України та науками, які можуть допомогти здобути перемогу, як от робототехніка. Та головне – вони стали свідомими громадянами".

"Мені дуже приємно бути сьогодні тут разом із вами та мати можливість спілкуватися з нашою талановитою молоддю. Я широ вдячний усім і кожному, хто бачить своє майбутнє в Україні. Наразі ми здійснюємо реформи у сфері вищої освіти, щоб наша молодь, тобто ви, мала ще кращі, ніж за кордоном, можливості для реалізації свого потенціалу вдома. В Україні безліч можливостей для самореалізації. Нація має право на існування, якщо більшість її представників робить вибір на користь своєї країни, вірити в її майбутнє. Якщо ми робимо інший вибір, то країна, по суті, зникає з карти світу", – сказав Олександр Лісовий, міністр освіти і науки України.

"Як ми зараз потребуємо таких позитивно емоційних зустрічей: наші діти – розумні, завзяті, небайдужі! Широ дякую всім – юним дослідникам, їхнім вчителям, батькам, усім, усім, причетним до цієї події! Моя особиста мрія, щоб наші юні таланти мали можливості самореалізації саме в нашій країні!" – приєдналася й Ірина Поліщук, директорка Київської МАН.

Численні фото зафіксували яскраві емоції, натхненні посмішки, світлу радість в очах, адже позаду – титанічна праця, попереду – нові старты й перемоги.

Надія Ліберт

У бібліотеці КПІ став до праці власний Прометей

Технології штучного інтелекту, або, як їх тепер часто називають, ШІ, стрімко входять чи, радше, вриваються в усі сфери суспільного та й приватного життя. Просто на наших очах народжується нова реальність. ШІ допомагає людям у найрізноманітніших питаннях, але, як попереджають деякі науковці, деінде може і нашкодити. Утім, поки що продовжується його тріумфальна хода по світу. Він дійсно корисний і, невдовзі, можливо, ми не зможемо уявити свого життя без участі в ньому цього невтомного асистента. Нещодавно ШІ почав працювати і в Науково-технічній бібліотеці КПІ. Про те, що він там робитиме і вже робить, розповіла "КПІ" директорка бібліотеки Євгенія Кулик. До речі, в Україні НТБ ім. Григорія Денисенка стала першою бібліотекою, що впровадила в свою діяльність таку технологію.

– *Євгенія Володимирівно, для нашої університетської бібліотеки впровадження штучного інтелекту – це далина мрії, чи реальна необхідність?*

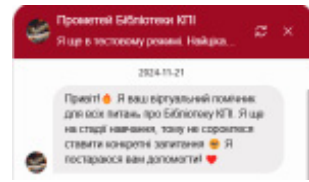
– Зважаючи на нинішню популярність технологій штучного інтелекту, ми вирішили проаналізувати, чи використовують його, і якщо використовують, то як саме, інші університетські бібліотеки, насамперед за кордоном. І побачили, що різні технології ШІ допомагають бібліотекам організувати і оптимізувати надання низки послуг і полегшити комунікацію з користувачами на різних ділянках бібліотечної роботи. І таким чином ми також почали думати, який процес ми могли б оптимізувати у нас. От де нам зможе допомогти штучний інтелект. Звичайно, було чимало різних варіантів, але зупинилися на чат-боті, який може допомогти з навігацією по бібліотеці, по її ресурсах, по її просторах і по подіях, які в ній відбуваються. Тобто це такий "бібліотекар-комунікатор". У нас є послуга "оперативна довідка", яку надають люди, наші бібліотекари. Але ж вони її можуть надавати тільки в години роботи бібліотеки. І тому виникла ідея, що в нас може працювати ще один такий бібліотечний фахівець, але на базі штучного інтелекту. Отож ми почали вивчати досвід створення і використання чат-ботів. Наш відділ підтримки інформаційної освіти і досліджень узав нас себе впровадження цієї ініціативи, в бібліотеці сформували робочу групу, до складу якої ввійшли молоді, зацікавлені такими технологіями наші працівники. Вони почали вивчати, яку платформу для нашого чат-бота ми можемо використати.

– *І на якій зупинилися?*

– Обрали BotpressGPT. Вирішили скористатися можливостями саме цієї платформи, бо важливими для нас характеристиками є безпека, економічна доступність, сказати б, привітний інтерфейс, адже для бібліотекарів складно було б розв'язувати якісь задачі програмування. Тому обирали ту, яка має максимально інтуїтивно зрозумілий, так би мовити, user friendly, інтерфейс, і зупинилися на саме цій платформі, тому що вона досить універсальна. Botpress – це розробка канадської компанії, в бібліотеках, причому не лише в університетських, вже накопичено досвід використання цієї платформи, тож ми вирішили, що й для нас вона буде придатною.

– *Ви вивчали досвід закордонних бібліотек. А в Україні, окрім нашої, є вже бібліотеки, які у своїй роботі використовують ШІ?*

– Серед тих, що представлено в Інтернеті, ні. Ми першими використали BotpressGPT для створення такого віртуального "бібліотекаря-навігатора".

– *Коли почав працювати ваш штучний "бібліотекар-навігатор" і що він уже вміє?*

– Ми почали його використовувати з середини жовтня, тобто працюємо з ним вже другий місяць. Перший тиждень ми використовували його в тестовому режимі, точніше це було тестування переважно наших працівників. Ми не оголошували про початок його роботи – хто його побачив, той і скористався. Нам важливо було зрозуміти, як він поводитиметься і як організувати нашу з ним з роботу. Тепер чат-бот надає швидкі консультації про те, як працює бібліотека, які послуги вона надає тощо. Він одразу спрямовує користувача до потрібної сторінки бібліотечного сайту, підказує, де відбувається та чи інша подія, до якої зали слід звернутися. Це переважно швидкі консультації. Ми аналізували попередню статистику, і за перші два тижні роботи наш чат-бот відповів на більш як 140 запитань і надав на них понад 250 відповідей.

– *Чи є якісь типові запитання?*

– Так, звісно. Наприклад, як отримати послугу УДК на наукові праці, де дослідникам-авторам наукових публікацій зможуть підказати їхній індекс Гірша, чи працює бібліотека у суботу та неділю, запитання про заходи, які проводить бібліотека. Або чи є світло в бібліотеці саме в цей час, чи підключили вже генератор тощо. Але насправді, запитання достатньо різні. Ну і, зауважу, що чат-бот працює цілодобово.

– *А як знайти на сайті НТБ чат-бота, як на нього вийти?*

– Потрібно зайти на сайт бібліотеки і в правому нижньому кутку сторінки є таке віконечко малинового кольору "повідомлення". Натискаємо на нього і починаємо "спілкуватися". До речі, наш чат-бот ми назвали "Прометеем". Бо, по-перше, в бібліотеці є артефакти, на яких зображено Прометея, поруч з бібліотекою – сучасна скульптура Прометея з сонячними батареями, який роздає Wi-Fi, тож і ми вирішили, що доречним буде назвати так і нашого чат-бота. Він дає людям необхідну їм інформацію, тож нехай і зватиметься Прометеем.

Дмитро Стефанович

Енергія Сонця в НТБ

Наприкінці листопада в Науково-технічній бібліотеці ім. Григорія Денисенка почала виробляти струм власна сонячна електростанція, що частково забезпечує її електроживлення. Основними елементами системи є сонячний інвертор Deye SUN, акумуляторна батарея Pylontech, фотовольтаїчні модулі, і, певна річ, кабелі та конструкційні кріплення. Потужність встановленої генерації складає 14,8 кВт, загальна сміність зберігання енергії – 19,2 кВт-год.

Про те, яких споживачів забезпечує електроенергією встановлена в НТБ сонячна електростанція, розповіла директорка бібліотеки Євгенія Кулик: "Передусім, завдяки сонячній електростанції тепер доступні всі ресурси бібліотеки, бо раніше під час вимкнень електроенергії ми мусили вимикати й наші сервери, тобто наші ресурси доступними не були. Тепер у часи роботи станції доступними є сайт, наша система "Каталог+". Також доступний інституційний репозитарій університету, що теж є для нас дуже важливим, бо студенти і викладачі можуть оперативно використовувати освітні та наукові матеріали й викладати в нього власні роботи. При цьому своєчасно відбувається індексація ресурсів різними пошуковими платформами, і таким чином вони доступні в режимі 24х7, як ми і обіцяли. У фізичному просторі повністю заживлено третій поверх бібліотеки. Там є освітлення й напруга подається на розетки, для того щоб студенти могли працювати зі своїми гаджетами. В усіх приміщеннях бібліотеки, включаючи, звісно, смартукриття Clust Space, є Wi-Fi та безперебійний доступ до мережі Інтернет".

До речі, розмова ця відбувалася під час планового відімкнення університету від електроенергії. До того ж, і сонце вже котрий день поспіль ховалося за хмарами. Але, як зауважила Євгенія Кулик, усі приміщення та системи бібліотеки, підключені до електроживлення від сонячних батарей, справно працювали.

"Сонячну електростанцію в НТБ спорудили коштом спонсорів. Їх для підтримки стабільності енергетичного господарства КПІ надали наші випускники, які нині обіймають високі посади на підприємствах енергетичної галузі. Керівництво нашого університету визначило, що передусім слід поліпшити енергетичну безпеку і забезпечити надійним безперебійним живленням студентів, – розповів доцент НН ІІЕ, голова Профкому КПІ Юрій Веремейчук, який опікувався цим проектом. – Ще було звернення від Профкому до адміністрації та керівниці Науково-технічної бібліотеки Євгенії Кулик. Річ у тім, що в бібліотеці виникла проблема з індексацією в міжнародних рейтингах наукових видань, журналів і статей, підготовлених науковцями нашого вишу. Виникла вона через вимкнення електроенергії, коли доступ до сервера зупинявся й представники рейтингових агенцій,

Фотовольтаїчні модулі на даху НТБ

відповідно, не могли "достукатися" до нашого репозитарію та публікацій. Це, у свою чергу, призвело до відчуженого просядання університету в рейтингових таблицях. Отож було ухвалено рішення знайти спонсорські кошти і реалізувати систему для безперебійного електроживлення насамперед серверної і, за згодою, бібліотечної простору".

Практичною реалізацією проекту займалися студенти та працівники кафедри електропостачання Навчально-наукового інституту ІІЕ, а обладнання для станції постачали випускники цього інституту, які тепер працюють в декількох провідних компаніях відповідного профілю (вони, до речі, також доклали руки до монтажно-налагоджувальних робіт).

За словами Юрія Веремейчука, роботи з облаштування системи розпочалися ще у вересні – з дослідження режимів роботи серверної та її енергоспоживання з використанням вимірювальних приладів. Отримані дані дозволили підібрати відповідне обладнання, навіть "із запасом" по потужності. Оцеї "запас" дав змогу підключити до споживання не тільки серверну, але й цілий хол бібліотеки, розетки, отож тепер при відімкненні централізованого електропостачання там завжди багато студентів, які працюють в бібліотеці та заряджають свої гаджети. Окрім цього, до системи підключено й інформаційний комплекс, який дозволяє проводити моніторинг енергоспоживання. Доступ до нього мають і працівники бібліотеки, які в періоди надактивного споживання електроенергії мають змогу тимчасово відключати певні точки. Пріоритетом при цьому завжди залишається сервер, живлення якого має бути безперервним і стабільним. Генерація електрики відбувається за будь-якої погоди, проте у дуже похмурі дні вона не є дуже значною, хоча й, все ж таки, дозволяє споживати менше електрики із загальної мережі. А під час відімкнень електроенергії живлення підключених споживачів забезпечують резервні джерела за рахунок того, що було накопичено в акумуляторних батареях.

Дмитро Стефанович

У "Бібліотеці року" відбулася Всеукраїнська конференція УБА

У Науково-технічній бібліотеці ім. Г.І.Денисенка з 20 по 22 листопада 2024 р. пройшла Всеукраїнська конференція ВГО Українська бібліотечна асоціація (УБА). Вона працювала в змішаному форматі й збирала майже сто учасників наживо та 170 онлайн з 23 областей України. Тема конференції була символічною з усіх точок зору – "Українська бібліотечна асоціація – разом можемо більше". На цьому форумі професіоналів української бібліотечної справи відбулося обговорення напрямів і підсумків діяльності Асоціації у 2022-2024 рр.; вибори Президента і Президії УБА та внесення змін до Статуту, а також церемонія нагородження переможців конкурсів і лауреатів відзнак УБА. Серед її стратегічних рішень було затверджено і особливий документ – Програму адвокаційної діяльності ВГО Українська бібліотечна асоціація на 2025-2030 роки "Сучасна бібліотека – сила спільноти". Проект цієї Програми підготувала робоча група Секції з адвокації, в роботі якої брали участь і працівники Науково-технічної бібліотеки ім. Г.І.Денисенка.

Довідково: Українська бібліотечна асоціація (УБА) – це відкрита дієва спільнота професіоналів, об'єднаних задля розвитку людського потенціалу та громадянського суспільства через розбудову бібліотечної справи. Вона об'єднує більше трьох тисяч членів, майже сто офіційних партнерів і 14 регіональних відділень. Сьогодні УБА пропонує активним бібліотекарям та керівникам, готовим до змін, інноваційну платформу спільноті для мобілізації зусиль і подолання наслідків війни, для розвитку та реалізації професійної спроможності і досягнення нової якості бібліотечної справи.

На конференції очільники Президії та Виконавчого офісу ВГО УБА спільно з партнерами з Програми розвитку ООН в Україні також оголосили переможців конкурсу "Історії успіху бібліотек – Хабів цифрової освіти" в межах проекту "Здобуття цифрових навичок у бібліотеках – Хабів цифрової освіти". Конкурс проводився у жовтні цього року за підтримки ПРООН в Україні у межах "Проекту підтримки Дія", що реалізується за фінансування Швеції та у співпраці з Міністерством цифрової трансформації.

Загалом було вручено 50 нагород і відзнак: у тому числі 4 дипломи переможців та 22 лауреатів конкурсу "Бібліотека року", 8 почесних відзнак, 5 спеціальних відзнак, дипломи, грамоти й одна персональна відзнака Президента УБА – "Кращий молодий бібліотекар року". Тут варто нагадати, що цього року до групи переможців конкурсів і нагороджених відзнаками Президії ВГО УБА знов увійшла і Науково-технічна бібліотека ім. Г.І.Денисенка Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". Нашій бібліотеці було присвоєно почесне звання "Бібліотека року 2024". Таке звання вона отримала вдруге після 2018 року, коли було відзначено наш проект "Освітні студії Гретера і Криванека".

Учасники конференції УБА

Цього року переміг проект "Сучасний освітній безпечний простір CLUST Space" – перший в Україні безпечний мультифункціональний простір – смарт-шелтер на базі бібліотеки з усіма можливостями коворкінгу та читальної зали, в якому комфортно навчатися, працювати, розвиватися чи відпочивати в умовах воєнних загроз. Простір сертифіковано ДСНС, обладнано системою вентиляції та кондиціонування, системою пожежної безпеки та системою відеоспостереження, мережею Інтернет, Wi-Fi.

Успіх нашого проекту – це результат колективної роботи багатьох учасників – дизайнерів, архітекторів, бібліотекарів, будівельників, адміністрації університету і наших студентів. Отож перемога у Всеукраїнському конкурсі – це, в першу чергу, перемога людей, що створили в максимально короткі строки цей проект: від ідеї до втілення сплило лише півтора року. Серед авторів простору професіонали різних напрямків – керівник проекту від компанії CLUST Анастасія Войткевич, головний архітектор Павло Пекер, головний координатор від Бібліотеки, проектний менеджер Юлія Корян і багато інших. Варто нагадати, що на початку усіх будівельних перетворень необхідно було звільнити від книжок та стелажів приміщення колишнього книгосховища площею 600 квадратних метрів. Тоді на допомогу бібліотекарям прийшли студенти-політехніки. Восени 2022 року, під час масованих атак на Київ і стабілізаційних відключень світла, наші студенти перенесли з книгосховища близько 400 000 видань, демонтували та вивантажили стаціонарні стелажі тощо. Цей проект реально довів неперевершеність спільноти КПШників, її силу і готовність до викликів. Тому звання

"Бібліотека року 2024", шановні політехніки, ми здобули разом з вами!

Серед подарунків наша бібліотека як "Бібліотека року" отримала чималу добірку книжок від видавництва "Гельветика" та "Ранок", Німецького культурного центру Goethe-Institut в Україні – їх уже можна знайти у відкритому доступі. А от головний приз переможцеві – сертифікат на суму 10 000 грн наші бібліотекарі вирішили спрямувати на передплату ресурсу RDA Toolkit (<https://www.rdatoolkit.org>) – інтегрованого онлайн-продукту на основі браузеру, призначеного для передплати доступу до правил описової каталогізації "RDA: Resource Description and Access" ("Опис та доступ до ресурсів"). Правила RDA, перший випуск яких відбувся в 2010 році, є наступником другого видання Англо-американських правил каталогізації AACR2. Вони надають інструкції та вказівки для створення метаданих, які відповідають міжнародним моделям. Правила охоплюють усі види ресурсів і призначені для використання в бібліотеках та організаціях, пов'язаних з культурною спадщиною. Бібліотека – це завжди система, і вона має відповідати міжнародним правилам.

До слова, цьогорічна персональна відзнака Президента УБА "Кращий молодий бібліотекар року" також залишається в КПІ. Її присуджено завідувачці сектору піару Науково-технічної бібліотеки КПІ Євгенії Зуєвій!

Так колектив НТБ завершує рік 2024-й і з надією дивиться в 2025-й.

*Світлана Барабаи,
учений секретар НТБ ім. Г.І. Денисенка*

Видатні київські медики: повернення із забуття

Володимир Бец, Євген Афанасьєв, Карл Трітшель, Олександр Яценко, Теофіл Яновський. Напевно, якби не ілюстрація, далеко не всі читачі "Київського політехніка" одразу б згадали, що це прізвища видатних лікарів, які колись працювали в Києві. Лікарів-вчених, котрі стали фундаторами цілих наукових шкіл і дослідницький спадок яких не втратив цінності й дотепер. Надзвичайно яскравих особистостей, які залишили по собі ще й цікавий слід у царинах, що, на перший погляд, лежали поза межами їхньої професійної діяльності.

Скупі відомості про цих людей до сьогодні можна було знайти тільки у нечисленних енциклопедичних виданнях, отож і "всезнайка"-Вікіпедія часом подавала про них доволі неточні матеріали. Інша річ, що їхні імена були добре відомі лікарям, які працюють у відповідних областях медицини, проте ця інформація залишалася надбанням суто професійного середовища і обмежувалася лише частиною їхнього наукового дару.

Тепер цю несправедливість виправлено. Докладні розповіді про цих непересічних людей зібрано в книжці "Київські медики", що розповідає про їхні наукові здобутки і життєвий шлях. Її 11 грудня в Науково-технічній бібліотеці КПІ презентували автор Дмитро Назаренко та засновниця і директорка Видавничого дому "Кий", в якому вона вийшла друком, Зинаїда Каменецька.

Зібрані в книзі розповіді не лише дуже цікаві, але й вельми ґрунтовні й спираються на величезну джерельну базу: Дмитро Назаренко збирав матеріали для своєї праці багато років. Це інформація, сказати б, від професіонала, адже він і сам є досвідченим лікарем-дерматологом, який окрім своєї

професійної сфери завжди цікавився і минулим медицини, отож впродовж майже двох десятиліть працював ще й науковим співробітником Національного музею історії медицини України МОЗ України.

До речі, книжка має підзаголовок "Портрети", бо у своїх оповідях автор показав своїх персонажів не лише як

професіоналів світового рівня, але й розповів про захоплення деяких з них та справи поза головною сферою їхньої діяльності. Завдяки їм Київ став одним із центрів розвитку фотографічної справи усєї країни, а українська культура поповнилася цікавими виданнями з історії України (Володимир Бец); у місті було обладнано каналізацію (ініціатором і головним рушієм цього виступив Євген Афанасьєв);

у Києві було створено Товариство швидкої допомоги (Карл Трітшель); тут у другій половині XIX століття було закладено нові сквери і парки, а сам Київ став одним із центрів культурного садівництва (Олександр Яценко, якому кияни завдячують можливість гуляти скверами, що пролягли від Софійського майдану до Михайлівського Золотоверхого монастиря). З величезною повагою Дмитро Назаренко згадує і про переконання та характер видатного київського терапевта, пульмонолога й нефролога Теофіла Яновського, якого кияни називали "Святим доктором", і розповідає, як той під час погрому переховував євреїв у підвалі власного будинку та у відділенні Олександрівської лікарні, а потім, під час гонінь на церкву в 20-ті роки минулого століття, не відступився від своєї віри в Бога.

Д. Назаренко та З. Каменецька

Повертаючись до автора книги, варто додати до сказаного вище, що тим, хто прийшов на презентацію, пощастило безпосередньо поспілкуватися з ним і отримати автографи. Я не став би на цьому наголошувати, бо участь авторів у презентаціях їхніх книг – справа звичайна, але не в цьому випадку. Річ у тім, що нині Дмитро Іванович нині служить в одній з військових частин, які захищають нашу батьківщину, а в Києві перебуває на реабілітації після травми і кількох операцій. Мені приємно, що це збіглося в часі з можливістю і побачити щойно видану книжку, і поспілкуватися з тими небайдужими людьми, яким вона буде цікава, – сказав він у розмові з кореспондентом "КПІ".

Книжка вийшла у серії "Повертаємо із забуття", що її Видавничий дім "Кий", попри всі складнощі, які йому довелося долати в мирний час і, тим більше, у часи війни, продовжує видавати. Видавництво це унікальне, адже переважна більшість його книжок присвячена невідомим або не дуже відомим сторінкам історії Києва. Серцем цієї справи з самого її початку в 1995 році була і є Зинаїда Каменецька, і саме їй ми завдячуємо, що тепер ті, кому не байдуже наше місто, значно краще знають його історію. Видавництво "Кий" та його автори повернули із забуття імена меценатів і декількох видатних київських архітекторів, які свого часу сформували обличчя Києва; саме в ньому вийшли книги про окремі його райони та навіть споруди; про деякі періоди історії української столиці тощо. Завдяки цим виданням більшість повернутих із забуття особистостей вже обійняли свої місця в громадській свідомості. Проте діяльність видатних київських медиків залишалася відомою лише доволі вузькому колу професіоналів. Отож тепер імена перших з них повертаються в історично-культурний контекст міста. Це важливо не тільки з точки зору справедливості, але й тому, що об'єктивна розповідь про цих людей розбиває брехливі імперські міфологеми, що, мовляв, на теренах російської імперії українська наука, зокрема й медична, була абсолютно вторинною, а Київ – глухою культурною і науковою провінцією. Отож читасмо і дізнаємося правду про наше вічне місто.

Насамкінець читачам варто повідомити, що Зинаїда Каменецька передала в дар університетській бібліотеці цілу колекцію книг від Видавничого дому "Кий".

Дмитро Стефанович

У полоні таланту

Студентська душа вимагає самовираження у творчості. Адже саме у мистецтві людина знаходить і нові знання, і відповіді на життєво важливі питання, і заспокоєння від повсякденної метушні, і душевну насолоду. Навіть у наш непередбачуваний військовий час. А ось і яскравий тому доказ.

Відбірковий етап перед фіналом цього-річного гала-концерту, який відбувся в рамках конкурсу талантів "КПІ АРТ 2024" 13 листопада п.р., зібрав на сцені Центру культури і мистецтв майже три десятки учасників. У фіналі змагалися вокалісти, музиканти, танцюристи, молоді таланти з театрального жанру. Серед унікальних і стильних з точки зору виконання номерів добірне журі визначило володаря Гран-прі, студентку першого курсу спеціальності "Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка" у Навчально-науковому інституті енергозбереження та енергоменеджменту Євгенію Бегічеву.

У розмові з переможницею конкурсу університетських талантів з'ясували, що, як похвартувала Євгенія, вона, як енергійна танцівниця (вчиться при кафедрі електропостачання), займається хореографією протягом семи років. До того у ранньому дитинстві сьогоднішня мешканка Броварів спробувала себе у спортивній та художній гімнастиці, згодом протягом п'яти років відвідувала репетиції у хореографічному колективі. Євгенія вважає щасливою для себе зустріч із справжнім хореографом – пані Софією. Саме вона допомогла своїй вихованці поставити на сцені сольну композицію, з якою Євгенія виграла цьогорічний конкурс та отримала Гран-прі. І як наголошує призерка конкурсу, хореограф "розпала на мени жагу до перемог і вдосконалень".

– Євгеніє, хореографічна досконалість вашого сольного танцювального номера в поєднанні з музикою "Evil" (композиція від FreshmanSound) мала

Є. Бегічеву вітає І. Степанюк

позитивний відгук з боку багатьох глядачів гала-концерту. Журі достойно оцінило ваш виступ. Чи було хвилювання задовго до початку шоу талантів? Як ви налаштуєте себе на виступ?

– Ні, хвилювання не було. Хіба що перед безпосереднім виходом на сцену. Доведено життям у мистецтві: якщо під час репетицій віддаєшся сповна, не шкодуючи часу і сил на тренування, то впродовж виступу саме емоційний настрій покращується. Зникає хвилювання. Чимало роль, безумовно, відіграє музичний супровід кожного номера. Створюючи сценічний образ, ми разом із Софією перебрали багато варіантів для музичного супроводження. Музична композиція "Evil" ("Зло" англійською) ніякого стосунку до "малюнка" танцю не має. Ця музика є достатньо цікавою для реагування з боку глядацької аудиторії та динамічною з точки зору її сприйняття глядачем образу ліричної героїні. Чи ви відзначили для себе, що у назві номера "У полоні таланту" криється істина про те, що творчий потенціал є одночасно і природним даром, і надзвичайним тягарем?

– Цікаво, що ви маєте на увазі?

– Якщо бажаєш досягти висот у творчості, здолаєш чимало перешкод. Моє творче кредо: боїшся – не роби, робиш – не бійся. Нещодавно після репетиції зробила особисте відкриття. Це якраз про полон і талант. Людина може відчувати, що її обдарування потребує постійної самовіддачі і, як не дивно, цей дар створює труднощі: іноді обмежуючи, як у моїй ситуації, свободу вибору тієї чи іншої музичної композиції (через короткий виступ під час концерту, приміром). Людина може відчувати відповідальність за реалізацію свого потенціалу, особливо, коли глядач має якісь очікування від того, хто творить на сцені. Адже часом навіть самодіяльний артист може відчувати внутрішні конфлікти, приміром, роздуми над тим, що талант уже не приносить душевної легкості, а змушує працювати понад власне бажання. У таких випадках не розумієш, чи хочеш творити і надалі, чи бажаєш все покинути...

– Євгеніє, хай би там як, та мені здається, що з такими думками, як у вас, краще сприймається цінність нещодавньої перемоги у конкурсі. На власні очі бачив велику кількість квітів, які вам подарували глядачі. Це вже не кажучи про гучні оплески під час вручення Гран-прі. Після виступу ви, очевидно, пересилили фізичну втому. І душевний переживання. Адаже вашу усмішку зафіксували відео і фотокамери. Старання не були марними?

– Так, це ще один приємний етап у творчості. Проте попри втому мені до душі репетиційний процес. Між іншим, цей конкурс у мене не перший. Разом з моїм танцювальним колективом ми брали участь у різних чемпіонатах: "Ukrainian Dance Front", "Duki Tanci Fest", "The Battle of the Stars" та інші. Мій сольний танець є відносно новим, адже виступаю з ним приблизно потягом пів року, тому особистих здобутків поки не багато.

– Наступне традиційне запитання. Чи не завжають репетиції вашому навчанню в університеті? Які наукові дисципліни подобаються вам як студентці найбільше?

– Спочатку про те, що між навчанням і творчістю намагаюсь тримати баланс. Адже розумію, що, якщо я вповні занурюся у процес навчання і перестану танцювати, то втрачу частинку себе як особистості. Цього б не хотілося. Буду комбінувати мистецтво і навчання в університеті. Між іншим, люблю ще й грати в баскетбол. Щодо засвоєння знань на першому курсі. У цьому мені сприяє успішна шкільна підготовка. Адже у школі добре, як кажуть, давалися математика, креслення. Зараз отримую високі бали під час курсових залків. Тобто можна сказати, що адаптацію як першокурсниця пройшла вдало. Планую і надалі рухатись у такому навчальному темпі. Серед наукових дисциплін у пріоритеті вища математика та інженерна графіка. Як на мене, заняття цими науками мені дозволяє відволіктись від будь-яких проблем і відпочити душею.

– Євгеніє, чи випадково ви обрали для навчання технічну спеціальність?

– Це зі шкільної парти я точно знала, що вступатиму до КПІ ім. Ігоря Сікорського. Мені дуже довго не вдавалося визначити мій майбутній фах. Врешті-решт, зупинилася на енергетиці. Час довів: фахівці з енергопостачання потрібні завжди.

– Знаю, що ви любите Київ. Які місця є найбільш привабливими для вас?

– Зрозуміло, що парк Політехнічного інституту, Ботанічний сад імені академіка О. Фоміна, що біля Національного університету імені Т.Г. Шевченка, Володимирська гірка. Вірю в те, що наша столиця і надалі збереже свою красу. Попри ворожі плани.

– Бажаю вам подальших успіхів у навчанні та мистецтві!

– Швидше за все, у майбутньому буду танцюючою інженеркою з енергетики. Але у душі залишусь передусім танцівницею (сміється).

Спілкувався Віктор Задворнов

КОНКУРС

КОНКУРС

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

на заміщення вакантних посад директорів (вища освіта (магістр, спеціаліст); науковий ступінь та/або вчене звання відповідно до профілю навчально-наукового інституту; стаж роботи на наукових, науково-педагогічних посадах не менше 5 років; вільне володіння державною мовою);

– Навчально-наукового видавничо-поліграфічного інституту;

– Навчально-наукового інституту прикладного системного аналізу;

на заміщення вакантних посад завідувачів кафедр (вища освіта (магістр, спеціаліст); науковий ступінь та/або вчене звання відповідно до профілю кафедри; стаж роботи на наукових, науково-педагогічних посадах не менше 5 років; вільне володіння державною мовою);

– прикладної гідроаеромеханіки і механотроніки Навчально-наукового механіко-машинобудівного інституту;

– радіоінженерії радіотехнічного факультету;

на заміщення вакантної з 01.01.2025 р. посади професора (вища освіта (магістр, спеціаліст); науковий ступінь доктора (кандидата*, PhD*) наук та/або вчене звання професора (доцента, старшого наукового співробітника) відповідно до освітніх компонент, які забезпечує; стаж науково-педагогічної діяльності не менше 5 років; вільне володіння державною мовою) по кафедрі інформаційної безпеки Навчально-наукового фізико-технічного інституту;

на заміщення вакантної з 02.03.2025 р. посади професора (вища освіта (магістр, спеціаліст); науковий ступінь доктора (кандидата*, PhD*) наук та/або вчене звання професора (доцента, старшого наукового співробітника) відповідно до освітніх компонент, які забезпечує; стаж науково-педагогічної діяльності не менше 5 років; вільне володіння державною мовою) по кафедрі репрографії Навчально-наукового видавничо-поліграфічного інституту;

на заміщення вакантної з 03.03.2025 р. посади професора (вища освіта (магістр, спеціаліст); науковий ступінь доктора (кандидата*, PhD*) наук та/або вчене звання професора (доцента, старшого наукового співробітника) відповідно до освітніх компонент, які забезпечує; стаж науково-педагогічної діяльності не менше 5 років; вільне володіння державною мовою) по кафедрі акустичних та мультимедійних електронних систем факультету електроніки;

на заміщення вакантних з 27.12.2024 р. посад доцентів (вища освіта (магістр, спеціаліст); науковий ступінь доктора (кандидата, PhD) наук та/або вчене зван-

* Для кандидата наук або PhD обов'язковим є вчене звання професора.

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

ня відповідно до освітніх компонент, які забезпечує; стаж науково-педагогічної діяльності не менше 3 років; вільне володіння державною мовою) по навчально-наукових інститутах, кафедрах:

Навчально-наукового видавничо-поліграфічного інституту

Кафедра машин і агрегатів поліграфічного виробництва доцентів-1

Навчально-наукового інституту атомної та теплової енергетики

Кафедра інженерії програмного забезпечення в енергетиці доцентів-1

на заміщення вакантних з 01.01.2025 р. посад доцентів (вища освіта (магістр, спеціаліст); науковий ступінь доктора (кандидата, PhD) наук та/або вчене звання відповідно до освітніх компонент, які забезпечує; стаж науково-педагогічної діяльності не менше 3 років; вільне володіння державною мовою), старших викладачів (вища освіта (магістр, спеціаліст); як правило, науковий ступінь відповідно до освітніх компонент, які забезпечує; стаж науково-педагогічної роботи не менше 2 років; вільне володіння державною мовою), асистентів (вища освіта (магістр, спеціаліст); без вимог до стажу роботи; вільне володіння державною мовою) по навчально-наукових інститутах, факультетах, кафедрах:

Факультет біомедичної інженерії

Кафедра біобезпеки і здоров'я людини асистентів-1

Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Кафедра обчислювальної техніки старших викладачів-5

Факультет соціології і права

Кафедра психології та педагогіки доцентів-2

викладачів-2

Перелік документів, порядок проведення конкурсного відбору зазначено у Порядку проведення конкурсного відбору або обрання за конкурсом при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів), з яким можна ознайомитися за посиланням: <https://osvita.kpi.ua/competition>.

Претенденти на заміщення вакантних посад подають документи через загальний відділ університету (тел.: (044)204-82-82) особисто або надсилають поштою на адресу: 03056, Київ-56, проспекту Берестейський, 37, загальний відділ, кімн. 163.

Звертаємо вашу увагу, що на період дії правового режиму воєнного стану повний комплект документів можна надіслати на електронну пошту: kaps@kpi.ua у pdf форматі. Документи треба підписати за допомогою кваліфікованого електронного підпису (КЕП), у темі листа зазначити "на конкурс НПП".

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення. Університет звитом не забезпечує!

Різдвяна мандрівка в музеї

Музей Історії міста Києва вкотре присмодно здивував відвідувачів. Цього разу святковою різдвяно-новорічною експозицією. Виставка відтворює атмосферу старого Києва початку ХХ ст. у період Різдва і Нового року, де поєднались народні традиції з модними європейськими віяннями. Тож відвідувачі можуть помандрувати у часі найцікавішими локаціями передсвяткового міста.

Одразу від входу потрапляємо на засніжену вулицю. Робота декораторів – вища всяких похвал. Здається, навіть повітря стає морозним. У центрі заледенілий фонтан Термена і ковзанка. Праворуч-ліворуч відтворено історичні фасади реальних будинків, через вікна яких підглядатимемо, як прикрашали свої помешкання, якими були святкові символи та атрибути, які розваги полюбляли пра- і прапранішніх киян.

Зазвичай Різдво заможні містяни святкували у сімейному колі, а Новий рік у Дворянському чи Купецькому зібранні на балах-маскарадах. Згодом започаткувалася традиція зустрічати Новий рік у ресторани. Першими таку послугу запропонували готелі "Гранд-Отель" і "Континенталь". Декорування зали тропічними рослинами, електричні вогниці на ялинці, жива музика до 4-ї ранку – приваблювали відвідувачів.

Та повернімося до музею. Різдвяна мандрівка розпочинається з помешкання міщан, які у вітальні прикрашали ялинку, накрили святковий стіл. На столі – родинний столовий сервіз, келихи з колекції Музею Шереметьєвих, прикрашені гербами. На сервізальному столику – чайний сервіз зі срібла з гербами, фотоальбоми. Поруч – жіночий будуар, де господиня чепурилася, відпочивала. Представлено вишукане трюмо, набір для письма, парфуми для тіла та хутра (шуб, накидок, палантинів), віяло зі страусинового пір'я, прикраси, інші дрібнички. Ліворуч – дитяча кімната: ліжечко, шафа з маскарадними і святковими костюмами, іграшки, мініатюрна газові лампа, набір кубиків тощо. До речі, ялинку прикрашали переважно саморобними іграшками, солодощами – горішками, цукерками.

До свята готувалися заздалегідь. Модниці та модники прагнули оновити гардероб, підкреслюючи свою вишуканість і статусність. На початку ХХ ст. у місті налічувалося 44 крамниці готового дамського одягу з Європи (з них 27 – на Подолі). Приватні кравецькі майстерні були дешевшими, тому користувалися попитом. Роботи у кравців було багато. У 1900-х у місті налічувалося близько 300 майстерень з пошиття жіночого й дитячого одягу і стільки ж – чоловічого. "Віденський шик", "Фаворит", "Дамський кравець із Парижу" – такі назви мали кравецькі майстерні в Києві в кінці ХІХ – на початку ХХ ст.

В експозиції відтворено майстерню модистки. Тут оригінальні викройки, французькі журнали мод, касовий апарат, на манекені – сукня того періоду з накидкою, головні убори, швейне приладдя. На стіні – розміром з картину "Диплом національної академії старших кравців Парижа про прийом у дійсні члени академії". І, звісно, на столику незамінна помічниця-годувальниця – машинка "Зінгер" та сертифікат про її придбання. Така недешева покупка гаран-

тувала, що родина не знатиме злиднів. Замовників завжди вистачало, а на 1911 р. у місті працювало 6 магазинів з продажу швейних машинок "Зінгер", зокрема і в кредит (присмодно, що матеріали для виставки, серед інших закладів культури, надав і Державний політехнічний музей ім. Бориса Патона).

Який же святковий Київ без затишних посиденьок із рідними чи друзями за чашечкою запашної кави зі смаколикками! Уже з другої половини ХІХ ст. у містян з'явилася традиція пити каву не вдома. Напередодні зимових свят вони полюбляли відвідувати численні кав'ярні-кондитерські – "Жорж", "Франсуа", "Семадені", згодом "Маркіз", – аби поласувати тістечками чи придбати подарунки на Різдво, відпочити чи вирішити ділові справи й обмінятися новинами. На той час Київ славився своїм сухим варенням, пряниками, пастилою та іншими локальними десертами. Приміром, карамель у 5-фунтовій бляшанці (1 фунт = 0,45 кг) коштувала 1 руб., а така ж у бляшанці з видами Києва – 1,25 руб. Фунт яблучного мармеладу коштував 40 коп., а фунт шоколаду – 1,5 руб.

Водночас, були й інші дозволи провести дозвілля – відвідати театр чи покататися на ковзанах. Театри готували спеціальний святковий репертуар, про який повідомляли у місцевих газетах. До 1907 р. стаціонарного українського театру в місті не було. Важливою подією національного та культурного життя Києва стала постановка опери М. Лисенка "Різдвяна ніч" на сцені Миського театру (на місці нинішньої Національної опери України) взимку 1874 р. (режисер – М. Старицький, етнограф – П. Чубинський, костюми – з колекції В. Тарновського). Містяни також відвідували Цирк Крутикова – видовищний і спортивний заклад міста.

У музейній експозиції до театру поспішають галантний пан у фракі й циліндрі та витончена дама у вишуканій шовковій сукні, елегантному капелюшку й яскравих прикрасах, які гармонійно й цікаво передають епоху. А за ними у вікнах можна розглядіти театральну гримерку та фрагмент з вистави "Тарас Бульба". На стінах – листівки із зображенням вулиць Києва, фото акторів того часу, особисті речі М. Заньковецької, театральні квитки, лібрето до вистави, програмки вистав, афіші, оголошення.

А неподалік – вуличний ліхтар, лава, забуті санчата. Вуличні розваги взимку цінували і дорослі, і діти. Зокрема, улюбленою забавою стала ковзанка. Зазвичай тут грав оркестр, подавали десерти і шампанське. Для катання купували спеціальний одяг, похід на ковзанку розцінювався як вихід у товариство. У 1890-ті містяни ходили кататися на озеро в садібі Мерінга (нинішня площа Івана Франка), згодом – на штучне озеро на території саду Шато-де-Флер (нині – територія стадіону "Динамо" і навколо нього). Ковзани брали на прокат або купували. Спеціалізовані магазини пропонували "Снігуроньку", "Нурміс", "Жаксон" чи "Primus" (розбірні для початківців, "на яких неможливо впасти"). Оголошення в газеті "Києвлянин" від 1 січня 1901 р.: "Театр-концерт Шато-де-Флер. Відкрита льодова ковзанка. З 11-ої години дня і до 8-ої вечора грає військовий оркестр".

У побуті киян традиційними були новорічні візити до родичів, колег, керівництва, згодом це замінила традиція обмінюватися вітальними листівками. Поштівки сприймалися як витвір художньої мініатюри, святковий подарунок з унікальним написом-привітанням. Зауважимо, що святкова пошта працювала з величезним навантаженням. Так, у 1900 р. кияни отримали 600 тис. різдвяних і новорічних листівок, тоді як населення Києва становило всього 260 тис.

Генеральна директорка Музею історії міста Києва Діана Попова наголосила на відкритті виставки: "Сьогодні наближення зимових свят для кожного українця сприймається особливо щемливо та зворушливо, адже вже третій рік поспіль ми зустрічатимемо Різдво та Новий рік в умовах повномасштабної війни з росією. Але навіть у часи найважчих випробувань – у переживаннях за близьких на фронті, у тривозі за дітей під постійними обстрілами, у постійному стресі від болі втрат – нам важливо зберегти віру в різдвяне диво, у перемогу світла над мороком, у людей і людяність. Саме тому ми продовжуємо знайомити наших гостей з історією та українськими традиціями, дарувати казкові миті дітям і відволікати від сумних думок дорослих. З електрикою чи при свічках, але дух Різдва завітає до Музею".

Долучайтесь. Зустрінемося на вулиці передріздвяного Києва ХІХ – ХХ століть.

Сьогодні всі наші думки з тими, хто виборює для України Перемогу. Та всупереч усім викликам воєнного часу прагнемо відчувати свято, родинне тепло й затишну атмосферу.

Надія Ліберт

КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІК

газета Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

<https://www.kpi.ua/kp>

Ідентифікатор друкованого медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа R30-03597

Головний редактор: Д.Л. СТЕФАНОВИЧ

Провідний редактор: Н.Є. ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка: І.Й. БАКУН

03056, м. Київ, вул. Політехнічна, 14, корп. №16, кімната № 126

gazeta@kpi.ua

(044) 204-85-95

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори. Позиція редакції не завжди збігається з авторською.